Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0140/2017

8.2.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě otázky k ústnímu zodpovězení B8-1821/2016

v souladu s čl. 128 odst. 5 jednacího řádu

o biologických pesticidech představujících nízké riziko
(2016/2903(RSP))

Herbert Dorfmann, Pavel Poc, Julie Girling, Frédérique Ries, Lynn Boylan, Bart Staes, Eleonora Evi, Mireille D'Ornano
za Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

B8-0140/2017

Usnesení Evropského parlamentu o biologických pesticidech představujících nízké riziko
(2016/2903(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh a o zrušení směrnic Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS[1], zejména na články 22 a 47, čl. 66 odst. 2 a přílohu II bod 5 tohoto nařízení,

– s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů[2], a zejména na články 12 a 14 této směrnice,

– s ohledem na návrh nařízení Komise, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, pokud jde o kritéria pro schvalování účinných látek představujících nízké riziko (D046260/01),

– s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2016 o technologických řešeních v oblasti udržitelného zemědělství v EU[3],

– s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2016 o podpoře inovací a hospodářského rozvoje v rámci budoucího řízení evropských zemědělských podniků[4],

– s ohledem na „prováděcí plán pro zvýšení dostupnosti přípravků na ochranu rostlin představujících nízké riziko a urychlení provádění integrované ochrany proti škůdcům v členských státech“ vypracovaný odbornou skupinou pro udržitelnou ochranu rostlin, jejž schválila Rada dne 28. června 2016,

– s ohledem na Akční plán Komise proti rostoucím hrozbám antimikrobiální rezistence (COM (2011)0748) a nadcházející Akční plán proti antimikrobiální rezistenci (AMR), který má Komise spustit v roce 2017,

– s ohledem na otázku Komisi o biologických pesticidech představujících nízké riziko (O-000147/2016 – B8-1821/2016),

– s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

– s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že o používání konvenčních přípravků na ochranu rostlin se vedou

[1] (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 1)
[2] (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 71)
[3] Přijaté texty, P8_TA(2016)0251.
[4] Přijaté texty, P8_TA(2016)0252.

stále častěji veřejné diskuse kvůli jejich potenciálnímu riziku pro lidské zdraví, zdraví zvířat a životní prostředí;

B. vzhledem k tomu, že počet účinných látek, které jsou dostupné na trhu EU a jež jsou používány na ochranu rostlin, klesá; vzhledem k tomu, že zemědělci EU nadále požadují rozmanitost nástrojů na ochranu plodin;

C vzhledem k tomu, že je důležité podporovat rozvoj alternativních postupů ke snižování závislosti na konvenčních pesticidech;

D. vzhledem k tomu, že zabránění plýtvání potravinami je v EU prioritou a že přístup ke vhodným řešením pro ochranu rostlin je zásadní pro prevenci škod způsobených škůdci a chorobami, jež vedou k plýtvání potravinami; vzhledem k tomu, že podle FAO zůstane 20 % produkce ovoce a zeleniny v Evropě na polích[1];

E. vzhledem k tomu, že je stále možné nalézt nežádoucí rezidua pesticidů v půdě, vodě a životním prostředí obecně, a určité množství zemědělských produktů rostlinného či živočišného původu dokonce může obsahovat rezidua pesticidů překračující maximální úrovně reziduí pro pesticidy;

F. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1107/2009 stanoví kritéria pro přípravky představující nízké riziko, jež se uplatní bez ohledu na původ přípravku, a vzhledem k tomu, že pesticidy představující nízké riziko mohou být biologického i syntetického původu;

G. vzhledem k tomu, že biologické pesticidy jsou obecně vnímány jako přípravky na ochranu rostlin založené na mikroorganismech, rostlinných výtažcích, chemických nebo semiochemických látkách biologického původu (jako jsou například feromony nebo různé esenciální oleje) a jejich vedlejších produktech; vzhledem k tomu, že stávající regulační rámec pro pesticidy (přípravky na ochranu rostlin[2]) z právního hlediska nerozlišuje mezi biologickými a syntetickými chemickými přípravky na ochranu rostlin;

H. vzhledem k tomu, že nedávné vědecké studie ukazují, že subletální kontakt s některými herbicidy může vyvolat negativní změny v citlivosti bakterie vůči antibiotikům[3] a že kombinace vysoké míry používání herbicidů a antibiotik v blízkosti hospodářských zvířat a hmyzu může vést k oslabení léčivých účinků těchto antibiotik;

I. vzhledem k tomu, že přípravky na ochranu rostlin biologického původu představující nízké riziko mohou být životaschopnou alternativou ke konvenčním přípravkům na ochranu rostlin pro tradiční i ekologické zemědělce a přispívat k udržitelnějšímu zemědělství; vzhledem k tomu, že některé přípravky na ochranu rostlin biologického původu mají nové mechanismy fungování, což by mohlo být přínosné s ohledem na rostoucí resistenci vůči konvenčním přípravkům na ochranu rostlin a což by mohlo omezit dopad na necílové organismy; vzhledem k tomu, že přípravky na ochranu rostlin

[1] FAO (2011) „Celosvětové ztráty potravin a plýtvání potravinami“.
[2] Pojem „pesticidy“ zahrnuje také biocidní přípravky, které v projednávané souvislosti nejsou míněny.
[3] např. Kurenbach, B., Marjoshi, D., Amábile-Cuevas, C.F., Ferguson, G.C., Godsoe, W., Gibson, P. a Heinemann, J.A., 2015, Subletální kontakt s komerčními přípravky obsahujícími herbicid dicamba, kyselinu 2,4-dichlorfenoxooctovou a glyfosát způsobují změny v citlivosti na antibiotika u bakterií *Escherichia coli* a *Salmonella enterica* serovar Typhimurium. mBio 6(2):e00009-15. doi:10.1128/mBio.00009-15.

biologického původu představující nízké riziko by měly být jednou z upřednostňovaných voleb neprofesionálních uživatelů a pro účely zahrádkářství spolu s dalšími nechemickými metodami kontroly či prevence;

J. vzhledem k tomu, že k dostatečnému pokrytí potřeby potravin a krmiv je nutné používat přípravky na ochranu rostlin a že v rámci registrace přípravků na ochranu rostlin a jejich účinných látek je uplatňována zásada předběžné opatrnosti[1];

K. vzhledem k tomu, že dlouhý proces schvalování a registrace před uvedením pesticidů biologického původu představujících nízké riziko na trh vytváří významnou ekonomickou překážku pro výrobce;

L. vzhledem k tomu, že podle směrnice 2009/128/ES je v Unii provádění integrované ochrany proti škůdcům povinné; vzhledem k tomu, že členské státy a místní orgány by měly klást větší důraz na udržitelné používání pesticidů včetně jejich alternativ v podobě přípravků na ochranu rostlin biologického původu;

M. vzhledem k tomu, že podle nařízení (ES) č. 1107/2009 jsou účinné látky schvalovány na úrovni Unie, zatímco povolování přípravků na ochranu rostlin, které tyto účinné látky obsahují, spadá do působnosti členských států;

N. vzhledem k tomu, že článek 22 nařízení (ES) č. 1107/2009 umožňuje, aby byly účinné látky schváleny jako účinné látky představující nízké riziko, pokud splňují obecná kritéria pro schválení a zvláštní kritéria pro schválení účinných látek představujících nízké riziko uvedená v příloze II bodě 5; vzhledem k tomu, že článek 47 nařízení (ES) č. 1107/2009 stanoví, že přípravky na ochranu rostlin, které obsahují pouze účinné látky představující nízké riziko a neobsahují žádné látky vzbuzující obavy, u nichž nejsou zapotřebí žádná zvláštní opatření ke snížení rizik a které jsou dostatečně účinné, se povolí jako přípravky na ochranu rostlin představující nízké riziko;

O. vzhledem k tomu, že v současnosti je v Unii schváleno pouze sedm účinných látek představujících nízké riziko, přičemž u šesti z nich se jedná o účinné látky biologického původu; vzhledem k tomu, že Komise ve svém programu obnovy uvádí jako prioritu posouzení předpokládaných účinných látek představujících nízké riziko;

P. vzhledem k tomu, že určitý počet členských států odmítl povolit přípravky obsahující účinné látky biologického původu představující nízké riziko, neboť jsou podle jejich mínění ve srovnání se syntetickými chemickými pesticidy méně účinné, přičemž neberou ohled na probíhající inovace odvětví pesticidů biologického původu představujících nízké riziko a nezvažují přínosy ekologického zemědělství pro účinnost využívání zdrojů a zemědělské, zdravotní a environmentální náklady některých jiných přípravků na ochranu rostlin;

Q. vzhledem k tomu, že stávající regulační rámec vytváří určité pobídky pro účinné látky představující nízké riziko a přípravky na ochranu rostlin představující nízké riziko, a sice prodloužené patnáctileté období prvního schválení u účinných látek představujících nízké riziko v souladu s článkem 22 nařízení (ES) č. 1107/2009 a zkrácenou 120denní lhůtu pro povolení přípravků na ochranu rostlin představujících

[1] Čl. 1 odst. 4 nařízení (ES) č. 1107/2009.

nízké riziko v souladu s článkem 47 nařízení (ES) č. 1107/2009; avšak vzhledem k tomu, že tyto regulační pobídky se uplatňují až na konci schvalovacího procesu, poté co byla účinná látka klasifikována jako účinná látka představující nízké riziko;

R. vzhledem k tomu, že článek 12 směrnice 2009/128/ES stanoví, že v určitých oblastech, jako jsou oblasti využívané širokou veřejností a chráněné oblasti, by mělo být používání pesticidů minimalizováno nebo zakázáno; vzhledem k tomu, že v takových případech se přijmou vhodná opatření na řízení rizik a upřednostňuje se používání přípravků na ochranu rostlin představujících nízké riziko a opatření pro biologickou ochranu; vzhledem k tomu, že některé členské státy již dávno zakázaly používání pesticidů v těchto konkrétních oblastech;

S. vzhledem k tomu že Komise předložila Stálému výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva (výbor PAFF) návrh nařízení, kterým se mění nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o kritéria pro schvalování účinných látek představujících nízké riziko; vzhledem k tomu, že tento návrh obsahuje předpoklad nízkorizikového statusu účinných látek, které jsou mikroorganismy;

Obecné úvahy

1. zdůrazňuje, že je třeba v Unii bezodkladně zvýšit dostupnost pesticidů představujících nízké riziko, včetně přípravků na ochranu rostlin biologického původu představujících nízké riziko;

2. zdůrazňuje, že zemědělci musí mít k dispozici širší soubor nástrojů na ochranu plodin, aby mohli rozhodnout, jaké opatření jejich plodiny ochrání nejlépe a nejudržitelněji; vybízí proto k širšímu využívání různých nástrojů, včetně pesticidů biologického původu představujících nízké riziko, a to v souladu se zásadami integrované ochrany proti škůdcům;

3. zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit dostupnost souboru nástrojů ochrany proti škůdcům pro ekologické zemědělství, který je v souladu jak s požadavky na ekologické zemědělství, tak s požadavky na účinné využívání zdrojů;

4. zdůrazňuje, že musí být uspokojena poptávka spotřebitelů po bezpečných potravinách, které jsou cenově dostupné a vyráběné udržitelným způsobem;

5. zdůrazňuje, že v zájmu vývoje a používání nových přípravků na ochranu rostlin biologického původu představujících nízké riziko by mělo být posuzování jejich účinnosti a jejich rizik, jakož i jejich schopnosti vyhovět potřebám zemědělství v environmentální, zdravotní a hospodářské oblasti koncipováno tak, aby nebránilo jejich vývoji a uvádění na trh;

6. zdůrazňuje význam veřejné diskuse o dostupnosti alternativ ke konvenčním přípravkům na ochranu rostlin a o zpřístupnění širší škály přípravků zemědělcům a pěstitelům, a to včetně přípravků na ochranu rostlin biologického původu představujících nízké riziko a dalších biologických ochranných opatřeních, s cílem nalézt řešení, která jsou neudržitelnější z hlediska životního prostředí, zdraví a ekonomiky; zdůrazňuje, že je nutné zvyšovat povědomí o potřebě zajistit udržitelnost ochrany plodin; podporuje další

výzkum a inovace v oblasti přípravků na ochranu rostlin biologického původu představujících nízké riziko;

7. vítá „prováděcí plán pro zvýšení dostupnosti přípravků na ochranu rostlin představujících nízké riziko a urychlení provádění integrované ochrany proti škůdcům v členských státech“, jejž schválila Rada; vyzývá členské státy, Komisi a Evropskou a organizaci na ochrany rostlin ve Středomoří (EPPO), aby provádění tohoto plánu sledovaly;

Okamžitá opatření

8. žádá bezodkladné přijetí návrhu nařízení, kterým se mění nařízení (ES) č. 1107/2009, pokud jde o kritéria pro schvalování účinných látek představujících nízké riziko, který Komise předložila Stálému výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva; vyzývá Komisi, aby tato kritéria průběžně aktualizovala v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky;

9. žádá Komisi a členské státy, aby urychlily vývoj, povolování, registraci a sledování používání přípravků na ochranu rostlin biologického původu představujících nízké riziko a zároveň zachovaly vysokou úroveň posuzování rizik;

10. vybízí členské státy, aby do svých vnitrostátních akčních plánů v oblasti ochrany životního prostředí a zdraví lidí začlenily používání pesticidů biologického původu představujících nízké riziko;

11. vybízí, aby si členské státy vyměňovaly informace a osvědčené postupy týkající se výsledků výzkumu v oblasti boje proti škůdcům, což umožní najít alternativní řešení, která budou životaschopná z hlediska environmentálního, zdravotního i hospodářského;

12. vyzývá Komisi, aby znovu zjistila, jaké látky představující nízké riziko jsou již na trhu dostupné;

Revize právních předpisů upravujících přípravky na ochranu rostlin

13. vítá iniciativu REFIT, kterou Komise zahájila v roce 2016 za účelem posouzení nařízení (ES) č. 1107/2009; zdůrazňuje, že tato iniciativa REFIT nesmí vést ke snížení standardů v oblasti zdraví, bezpečnosti potravin a ochrany životního prostředí; vyjadřuje znepokojení, že celkový přezkum kompletního nařízení (ES) č. 1107/2009 v souvislosti s touto iniciativou REFIT by mohl trvat několik let.

14. zdůrazňuje, že je nutné provést revizi nařízení (ES) č. 1107/2009 s cílem podpořit vývoj a povolování pesticidů biologického původu představujících nízké riziko a jejich uvádění na trh EU; vyjadřuje znepokojení nad tím, že stávající povolovací řízení před uvedením přípravků na ochranu rostlin na trh není pro pesticidy biologického původu představující nízké riziko optimální; zdůrazňuje, že stávající proces registrace základních látek představujících nízké riziko někdy v praxi působí jako určitý druh patentu, což ztěžuje používání produktů založených na téže látce, která však není registrována v jiném členském státě;

15. vyzývá Komisi, aby do konce roku 2018 předložila konkrétní legislativní návrh na změnu nařízení (ES) č. 1107/2009 nad rámec všeobecného přezkumu v souvislosti s iniciativou REFIT, s cílem zavést zrychlený postup posouzení, povolení a registrace pesticidů biologického původu představujících nízké riziko;

16. zdůrazňuje, že je nutné vymezit v nařízení (ES) č. 1107/2009.pojem „přípravek na ochranu rostlin biologického původu“ označující přípravky na ochranu rostlin, jejichž účinnou látkou je mikroorganismus nebo molekula vyskytující se v přírodě, která se buď získá přírodními procesy, nebo se syntetizuje v podobě, která je identická s přírodní molekulou, na rozdíl od přípravků na ochranu rostlin, jejichž účinnou látkou je syntetická molekula, jež se v přírodě nevyskytuje;

°

° °

17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.